

Kontrollutvalget og media

16.30 Kontrollutvalget og media

Hvordan kan og bør kontrollutvalget og andre politikere bruke eller håndtere media for å avdekke maktmisbruk og tvilsomme beslutningsprosesser og praksis i kommunen?

17.15 Pause

17.30 Kontrollutvalget skal utføre sitt oppdrag hevet over partipolitikken. Hvordan fungerer det i praksis?

WINGO

WIN A 50G FORTUNE TODAY!

TODAY
Bala, windy, 56-66
TONIGHT
Partly clearing, 48
TOMORROW
Partly cloudy, windy, 50-66
Details, Page 2

NEW YORK POST

METRO
TODAY'S RACING

TV Listings: P. 103

FRIDAY, APRIL 15, 1983

30 CENTS

© 1983 News Group Publications Inc. Vol. 182, No. 129

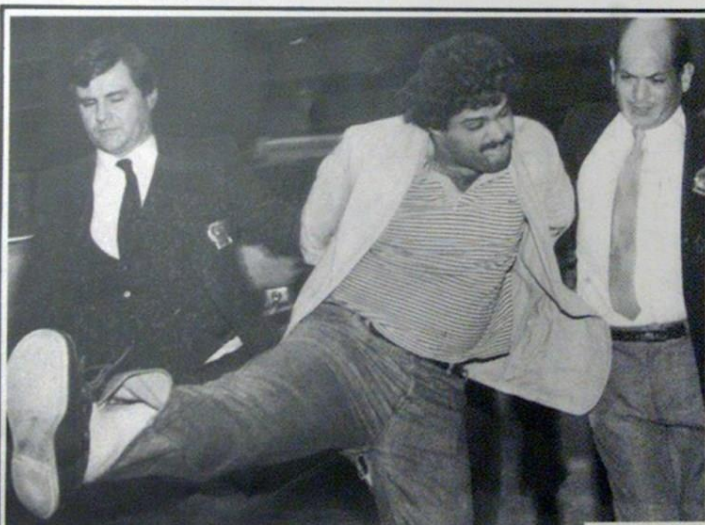
35 cents beyond 50 mile zone, except L.I. AMERICA'S FASTEST-GROWING NEWSPAPER

ABC AVERAGE

SALES EXCEEDED

900,000

HEADLESS BODY IN TOPLESS BAR

Pool Photo by Marc Yudofsky

**Taken kickin'
and screamin'**

An angry Juan Emilio Robles tries to kick a photographer yesterday as detectives took him in to be booked for the murder last year of Chase Manhattan exec Kathleen Williams. Robles, a hulking 20-year-old ex-con, is accused of stabbing the 30-year-old victim during a bungled robbery attempt on a stairway in the Waldorf-Astoria Hotel in midtown. Story on Page 14.

**Gunman forces
woman to
decapitate
tavern owner**

PAGE TWO

**SENATE OKAYS
PREZ'S PICK FOR
ARMS CONTROL**

PAGE FIVE

**Koch plans to
hire 1,000
more cops**

PAGE THREE

**TAXING DAY FOR
1 MILLION IN N.Y.**

PAGE SEVEN

Journalistikken

Har den beste metoden til å samle inn, bearbeide og presentere stoffet slik at det får oppmerksomhet og blir forstått

Lukket og dårlig

«Det er nær sammenheng mellom en lukket og dårlig forvaltning - og late og kunnskapsløse journalister.»

Kontrollutvalgets mandat

- ❑ Tilsyn og kontroll
- ❑ Kommunestyret,
- ❑ Borgerne
- ❑ Forebygge - avdekke
- ❑ Uetisk atferd
- ❑ Korrupsjon
- ❑ Riktig bruk av skattekronene
- ❑ Tjenestene borgerne har krav på

Fears Over Fate of Democracy Leave Many Voters Frustrated and Resigned

As democracy frays around them, Republicans and Democrats see different culprits and different risks.

The Washington Post

Democracy Dies in Darkness

Demokratiet dør bak lukkede dører

Innsyn og åpenhet

Område/nivå	Hovedregel	Unntak
Saksdokumenter (opplysninger)	Lovbestemt rett til innsyn Offentleglova	Lov, forskrifter (Hjemmel!)
Møter i folkevalgte organer	Lovbestemt adg	Ifølge lov (Hjemmel!)
Rettsmøter	Lovbestemt adgang Domstolloven	Ifølge lov, forskrifter (Hjemmel!)

Ytringsfriheten og offentlighetsprinsippet
er demokratiets siamesiske tvillinger

Demokrati = folkestyre

- Frie valg**
- Ytrings-/informasjonsfrihet**
- Offentlighetsprinsippet**
- Åpne møter**
- En fri presse**

KLASSEKAMPEN

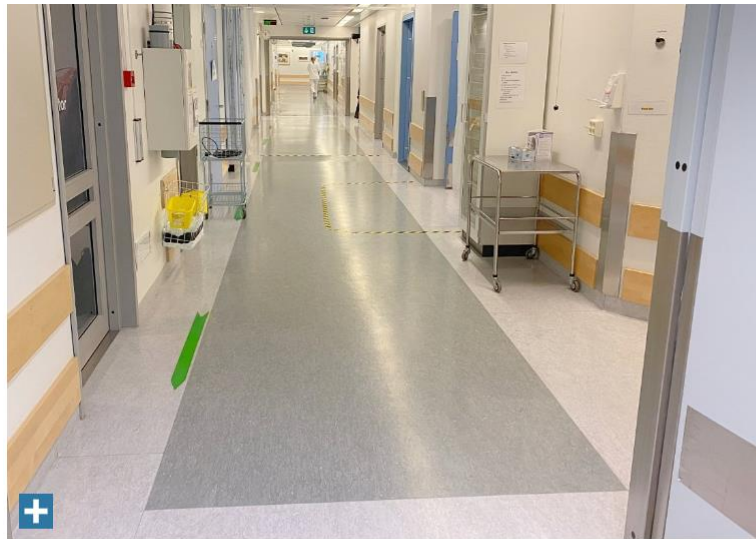
STILING: MARINA S. ØSTREDA

Privatskole brukte statlige midler på reklame:

VIL TIL BUNNS I PENGEBRUK

Klassekampens avsløring om at privatskolen Akademiene har brukt statlige penger på reklame og lobbyisme, skaper reaksjoner. Kunnskapsminister Torje Brevna (Ap) sier han nå vil undersøke om det er mulig å krevne pengene tilbake fra Akademiene.

Slår helsealarm

- Strikken er tøydd altfor langt

Dagsavisen Nyheter Debatt Kultur Pluss

SE NYHETER FRA Rogalands Avis Oslo Demokraten Fremtiden Moss De

LES ITT inni for T KI

Ole Martin fra Skjeberg dukker opp i reklamefilm på TV - tar kjendisstatus med knusende ro: - Jeg trengte ikke betenkningstid

Sykehuset har ansatt flere hundre gjennom pandemien - nå er antallet for høyt

Trond Giske: - Jeg har ikke opplevd noe slikt før

Vedum om Listhaugs Meraker Brug-kritikk: - Hvem skal eie Norge?

Norge må eie Norge

Ytringsfrihet

- 1814-Grunnloven

EMK artikkel 10

*«Enhver har rett til ytringsfrihet.
Denne rett skal omfatte frihet til å ha
meninger og til å motta og meddele
opplysninger og ideer uten inngrep av
offentlig myndighet og uten hensyn til
grenser»*

Ord og uttrykk

- ❑ Slette, eller redigere bort nedlatende omtaler av enkeltpersoner :
 - ❑ *Handlingslammede politikere*
 - ❑ *Udugelige kommuneansatte*
- ❑ Kan passere hvis kritikken er underbygget av en saklig begrunnelse.»

Dokument- offentlighet

Gunnar Bodahl-Johansen, gunnarbojo@gmail.com - 91753510

Vedtatt av Stortinget

Grunnlovens § 100

Alle har rett til innsyn i dokumenta til staten og kommunane og til å følgje forhandlingane i rettsmøte og folkevalde organ.

(Femte ledd, første punktum)

Offentlighetsprinsippet

1. Lovbestemt innsynsrett
2. Unntak ifølge hjemmel
3. Lovbestemte svarfrister
4. Gratis kopi
5. Klageadgang
6. Åpne møter
7. Lukkede dører ifølge lovhjemmel

Offl. § 1, Formålet er å styrke...

- ❑ ... informasjons- og ytringsfriheten
- ❑ ... den demokratiske deltakelsen
- ❑ ... rettssikkerheten for den enkelte
- ❑ ... tilliten til det offentlige
- ❑ ... allmennhetens kontrollmulighet

Offentlig innsyn, kl. § 4 - 1

- Aktiv informasjon
- Innsyn i forvaltningen

Åtte punkter om offentleglova

1. Alle kan kreve innsyn
2. Gjelder alle saksdokumenter
3. Gjelder forvaltningen og bedrifter
4. Unntak - presis lovhjemmel
5. Merinnsynsvurdering
6. Svar i løpet av dagen – senest tre virkedager
7. Nærmere begrunnelse
8. Lovbestemt klageadgang

Borgernes rettigheter

- ❑ Kunnskap om forvaltningens arbeid
- ❑ Tidligst mulig innsyn
- ❑ Maktbalanse mellom folket og "makta"
- ❑ Kan ikke nekte innsyn på grunn av politisk uro eller hensyn til mennesker

Forvaltningen skal ikke bestemme

- ❑ Forvaltningen skal ikke bestemme hva folket skal vite om forvaltningen!
- ❑ Hva skjuler forvaltningen?

Hindringer for offentlighet

- ❑ Dårlige holdninger i forvaltningen
- ❑ Manglende kunnskap i forvaltningen
- ❑ Liten forståelse for pressens samfunnsoppdrag
- ❑ Late og kunnskapsløse journalister
- ❑ Færre journalister skal publisere mer på kortere tid på flere publisistiske plattformer
- ❑ Dumskap, frekkhet og arroganse

Møte- offentlighet

Foto: Geir Carlsson, Fredriksstad Blad

Gunnar Bodahl-Johansen, g bj@medieetikk.no, 91753510

§ 11-5 Møteoffentlighet

Skal lukke døren

- ❑ Arbeidstakers tjenstlige forhold
- ❑ Opplysninger omfattet av lovbestemt taushetsplikt

Kan lukke døren

- ❑ Tungtveiende offentlige interesser
- ❑ Opplysninger unntatt etter offleglova
- ❑ Hjemmel i både kommuneloven og offleglova

Slik fører forvaltningen oss bak lyset

- ❑ Dokumentene finnes ikke
- ❑ Ikke journalført
- ❑ Treg journalføringen
- ❑ Stemples «unntatt offentlighet»
- ❑ Ikke lovhjemmel
- ❑ Feil lovhjemmel.
- ❑ Vurdere ikke meroffentlighet
- ❑ Dyre advokater

Forvaltningen fører oss bak lyset

- ❑ Formøter, orienteringsmøter
- ❑ Følger ikke loven
- ❑ Taleforbud fra lukkede møter

Offentlighed er et verdivalg

Ikke altid behagelig,
men nødvendig

JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Rettleiar

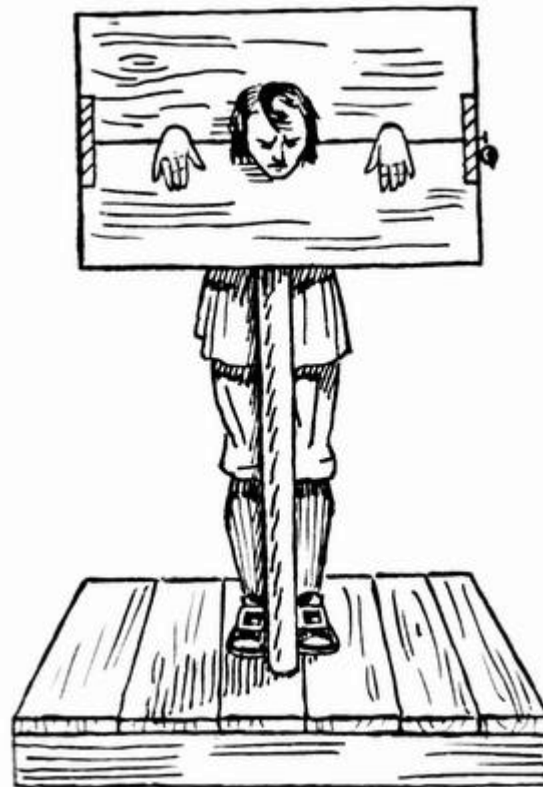
Rettleiar til offentleglova

En fri og uafhængig presse

Vær varsom!

La det ikke kunne sies med sandhet at pressen setter folk unødig i gapestokken.

Første setning i den første Vær Varsom-plakaten, vedtatt i 1936 i Lillesand

A photograph of the Norwegian Parliament building (Stortinget) in Oslo, Norway. The building is a large, ornate, light-colored stone structure with a prominent circular central tower. A flagpole with the Norwegian flag is visible on top of the tower. The sky is blue with some light clouds. The text "Journalistikk er et demokratisk prosjekt" is overlaid in large, white, bold, sans-serif font across the center of the image.

**Journalistikk
er et demokratisk
prosjekt**

Pressens oppgaver

- ❑ Informasjon
- ❑ Debatt
- ❑ Samfunnskritikk
- ❑ Avdekke kritikkverdige forhold
- ❑ Beskytte enkeltmennesker og grupper

Vær Varsom-plakaten, kapitel 1

Pressens samfunnsrolle

- 1.1 En av de viktigste institusjoner i demokratiet*
- 1.2. Informasjon, debatt, samfunnskritikk.*
- 1.3. Skal verne om ytringsfriheten, trykkefriheten og offentlighetsprinsippet*
- 1.4. Avdekke kritikkverdige forhold.*
- 1.5. Beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep og forsømmelser*

Kritisk,
ikke
negativ

Kritisk, ikke negativ

Kritisk

- ❑ Vurdere
- ❑ Bedømme
- ❑ Skjelne mellom sant og falskt
- ❑ Endre samfunnet til det bedre

Negativ

- ❑ Illusjonsløs
- ❑ Hensynsløs
- ❑ Konfliktsøkende
- ❑ Ufruktbar

Den uunngåelige konflikten

Ytrings-
frihet

Person-
vern

To likestilte menneskerettigheter

Konflikten

- ❑ Ytringsfriheten – personvernet/æresvernet
- ❑ To likestilte menneskerettigheter
- ❑ Presserende grunner for å gripe inn i pressens ytringsfrihet
- ❑ Pressens vaktbikkjerolle er beskyttet
- ❑ Pressen har et videreformidlingsprivilegium
- ❑ Må opptre i aktsom god tro og i overensstemmelse med god presseskikk

Kilde og journalist

- ❑ Kilden kontrollerer nyheten
- ❑ Journalisten kontrollerer tilgangen til publikum
- ❑ Kilden ønsker å påvirke omtalen
- ❑ Journalisten skal opptre uavhengig

Det gjensidige utbytteforholdet

Framing og enkelthistorier

- ❑ Framing: Bevisst eller ubevisst vinkling av budskap, overdreven negativ eller positiv omtale
- ❑ Enkelthistorier: Bruk av enkelthistorier fremfor grundig og balansert omtale av en sak

Tolkningsrammer og hypoteser

- ❑ Tolkningsrammer (verdiforestillinger)
- ❑ Hypotesen påvirkes av tolkningsrammene
- ❑ Bekrefte eller avkrefte hypotesen
- ❑ Relevante og kompetente kilder
- ❑ Alle momentene påvirker hverandre
- ❑ Dokumentasjonen må være synlig

Fem punkter du må huske

1. Bli aldri sint, det er dødssynd å legge på «røret»
2. Vær åpen og ærlig, også om det du **ikke** kan svare på
3. Klargjør hovedpoengene – gjenta dem i flere sammenhenger
4. Hold fast på det du ikke vil/kan si når journalisten stiller alternative spørsmål
5. Vær forsiktig med å svare ja/nei når journalisten formulerer svarene gjennom sine spørsmål

Kildevernet, pkt. 3.4

- ❑ Vern om pressens kilder.
- ❑ Kildevernet er et grunnleggende prinsipp i et fritt samfunn og er en forutsetning for at pressen skal kunne fylle sin samfunnsoppgave og sikre tilgangen på vesentlig informasjon.

Åpne kilder, pkt. 3.1

- ❑ Kilden for informasjon skal som hovedregel identifiseres, med mindre det er i konflikt med kildevernet eller hensynet til tredjeperson.
- ❑ Kilder bør som hovedregel ikke få fremsette negative personkarakteristikk anonymt.

Fortrolighet, pkt. 3.5

- ❑ Oppgi ikke navn på kilde for opplysninger som er gitt i fortrolighet, hvis dette ikke er uttrykkelig avtalt med vedkommende.

Upublisert materiale, pkt. 3.6

- Av hensyn til kildene og pressens uavhengighet har ingen rett til å få utlevert upublisert materiale.

Kontroller opplysningene, pkt. 3.2

- ❑ Vær kritisk i valg av kilder, og kontroller at opplysninger som gis er korrekte.
- ❑ Det er god presseskikk å tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder.
- ❑ Vær spesielt aktsom ved behandling av informasjon fra anonyme kilder, informasjon fra kilder som tilbyr eksklusivitet, og informasjon som er gitt fra kilder mot betaling.

Klargjør premissene, pkt. 3.3

- ❑ Det er god presseskikk å klargjøre premissene i kontakten med kilder.
- ❑ Hvis det inngås avtale om sitatsjekk, bør det gjøres klart hva avtalen omfatter og hvilke frister som gjelder.
- ❑ Redaksjonen selv avgjør hva som endelig publiseres.

Gjengivelse av uttalelser, pkt. 3.7

- ❑ Kilder skal gjengis korrekt.
- ❑ Pressen har plikt til å gjengi meningsinnholdet i det som brukes av intervjuobjektets uttalelser.
- ❑ Ingen kilder har krav på å bli gjengitt i sin helhet.

Avtale om sitatsjekk, pkt. 3.8

- ❑ Hvis det er avtalt sitatsjekk, skal denne primært bidra til å sikre at kilden er gjengitt korrekt og til korrigerering av faktiske feil.
- ❑ Ingen uten redaksjonell myndighet kan gripe inn i redigering og presentasjon av redaksjonelt materiale.

Opptre hensynsfullt, pkt. 3.9

- ❑ Opptre hensynsfullt i det journalistiske arbeidet.
- ❑ Misbruk ikke andres følelser, manglende medieerfaring, uvitenhet eller sviktende dømmekraft.
- ❑ Husk at mennesker i sjokk eller sorg er mer sårbare enn andre.

Skjulte opptak, pkt. 3.10

- ❑ Skjult kamera/mikrofon eller falsk identitet skal bare brukes i unntakstilfeller.
- ❑ Forutsetningen må være at dette er eneste mulighet til å avdekke forhold av vesentlig samfunnsmessig betydning.

Skjulte opptak, pkt. 3.11

- ❑ Pressen skal som hovedregel ikke betale kilder og intervjuobjekter for informasjon.
- ❑ Vis moderasjon ved honorering for nyhetstips.
- ❑ Det er uforenlig med god presseskikk å ha betalingsordninger som er egnet til å friste mennesker til uberettiget å trå innenfor andres privatsfære eller gi fra seg personsensitiv informasjon.

Possibly the best cartoon of this century

I personally would suggest government. They never go to jail.

Kontrollutvalgets mandat

- Tilsyn og kontroll
- På vegne av kommunestyret, borgerne
- Forebygge og avdekke
- Uetisk atferd og korrupsjon
- Riktig bruk av skattekrone
- Borgerne får tjenestene de har krav på

Samspill- rolleforståelse

- Kommunestyret setter rammebetingelser
- Kommunestyrets holdning avgjørende for kontrollutvalgets status
- Skal legge til rette for et handlekraftig utvalg
- Lov og forskrift setter vide rammer
- Utvalget kan selv skape innholdet i arbeidet

Folkestyret basert på tillit

- ❑ Viktig element i det lokale folkestyret
- ❑ Styrke tilliten til forvaltningen
- ❑ Stor offentlig interesse

Ikke partipolitikk

- ❑ Uavhengig - objektivit
- ❑ Ikke arena for partipolitikk
- ❑ Ikke overprøve politiske beslutninger
- ❑ Kontroll
- ❑ Gjennomslagskraft på tvers av partipolitiske skillelinjer

Folkestyret basert på tillit

- ❑ Se og bli sett
- ❑ Utstrakt innsynsrett
- ❑ Kan gjennomføre de undersøkelser som utvalget mener er nødvendig
- ❑ Åpenhet og innsyn
- ❑ Synliggjøring sikre legitimitet og posisjon, bevissthet og innsikt i kontrollutvalgets arbeid

En politisk arena

- ❑ Konfliktsaker
- ❑ Ordføreren styrer debatten
- ❑ Opposisjonen målbindes
- ❑ Uavhengig av administrasjonen
- ❑ Administrasjonen en forlenget del av posisjonen
- ❑ Oppfatter at lederen angriper posisjonen og administrasjonen
- ❑ Blir fort vingeklippet

Borgernes ombud

- ❑ Et sideorgan uten politiske tungvektere
- ❑ Alle ønsker seg andre utvalg
- ❑ Lite synlig utad
- ❑ Borgerne vet ikke hva kontrollutvalget er
- ❑ Må ha en åpen profil
- ❑ Høringer
- ❑ Aktiv over for pressen
- ❑ Må ta rollen

Borgernes ombud

- ❑ Utvalget må stå samlet bak sakene
- ❑ Debatten må flyttes inn i gruppemøtene og kommunestyret
- ❑ Må være villig til å fremstå i offentligheten

Habilitet i gråsonen

Kontrollutvalgslederskolen
24. oktober 2022

Habilitetsregler – formål og begrunnelse

- Upartisk beslutningstaking (habilitet) = en som ikke (på forhånd) tar standpunkt/ side i en sak, men vurderer saklig, objektivt, rettferdig alle sider av saken før konklusjon trekkes
- Tillit utad til forvaltningen
- Rett til fritak når det foreligger nære bånd
- Ikke kritikkverdig å være inhabil, snarere ryddighet
- Ingen rett til å slippe fra vanskelige avgjørelser
- Habilitet skal sikre riktige avgjørelser

K-Sekretariatet

Rettslige ramme for kontrollutvalget

- Valgbarhet til kontrollutvalget – kml § 23-1
- Uavhengighet for sekretariatet, jfr kml § 23-7
- Uavhengighet for revisor, jfr kml § 24-4
- **Hva innebærer disse reglene?**
- *Kontroll og tilsynsarbeidet stiller grunnleggende krav til objektivitet, ryddighet og avklarte roller.*

Regler om habiltet

- Kml § 11-10 viser til fvl kap.II
- Fvl § 6 første ledd = ikke skjønn
- Fvl § 6 annet ledd = skjønn
- «særegent forhold»
- «som er egnet til å svekke tillit til upartiskhet»
- «*blant annet* legges vekt på»
- «særlig fordel, tap eller ulempe»
- «innsigelse reist av part»

Dagens dilemma

- Hvor langt kan ytringsfriheten til kontrollutvalget strekkes før man kan bli eller kan oppfattes som inhabil når kontrollutvalget skal behandle en sak eller henvendelse?
- *Et utsagn om saken kan være et slikt «særgent forhold» etter fvl § 6 annet ledd*

Ting å tenke på **før** man som medlem i kontrollutvalget uttaler seg

- Kontrollutvalget er et kollegialt organ
- Er det blitt en sak i kontrollutvalget?
- Møteprinsippet
- Er saken utredet?
- **Hva er det behov for å si?** (ytringsfrihet, ikke plikt)
- Har jeg rådført meg med sekretariatet?
- Taushetsplikt?
- Finnes det etiske retningslinjer for folkevalgte?
- Finnes det en vedtatt mediestrategi

Gode råd om KU skal si noe til media

- Be om sitatsjekk på epost
- Ny sak:
 - - *Jeg vil som leder av KU sette saken opp på sakslisten til neste møte, og da vil vi ta stilling til om, og eventuelt på hvilken måte denne saken skal følges opp.*
- Pågående sak:
- Etter vedtak:

Ytringsfrihet etter lukket møte

Hovedregel er åpne møter, det er lukket av møter som trenger klar lovhjemmel.

Hva kan man si om debatten i et lukket møte?

Opplysninger underlagt lovbestemt taushetsplikt må ikke omtales

Utsatt offentlighet

K-Sekretariatet

Rolleiv Lind vil til bunns i badeland-skandalen: - Skal finne ut hvem som kan holdes ansvarlig

VED BYGGETOMTA: Rolleiv Lind vil granske overskridelsene ved Tromsabadet: - Vi må finne ut av hvordan dette kunne skje. Og det må vi finne ut av det så snart som mulig, sier Lind. Foto: Øystein Barth-heyerdahl

K-Sekretariatet

Kontrollutvalgsleder trakk seg

Lederen av kontrollutvalget i Tønsberg, Harald Haug Andersen, trekker seg fra den videre behandlingen av Ungbo-saken. Granskingen mot eksordføreren går videre.

OLE PETTER PEDERSEN

Tidligere ordfører Per Arne Olsen (Frp) har fått sterk kritikk for å ha kjøpt en leilighet beregnet på ungdom, for senere å selge den på det åpne markedet med solid gevinst.

Tønsbergs Blad avslørte saken tidligere i vinter. Konsulentfirmaet KPMG gransker nå saken på oppdrag fra kontrollutvalget.

Olsen har kritisert Andersen etter at lederen av kontrollutvalget kommenterte saken i lokalavisa. Særlig denne uttalelsen om Per Arne Olsen og broren Pål gjør at eksordføreren mener Andersen er forutinntatt og dermed inhabil i saken:

«Det er likevel ingen tvil om at Per og Pål og andres kjøp av unngleiligheter er langt unna forutsetningene fra kommunens side. Jeg har for øvrig aldri hørt om dette før, og det overrasker meg at disse har kjøpt. De burde vært mer forsiktige i sine posisjoner. De kjente veldig godt til hva som var kommunens forutsetning, og dermed at de ikke var noen målgruppe, så dette fremstår kun som økonomisk motivert spekulasjon.»

KS Advokatene har vurdert saken, og konkluderer med at Andersen er inhabil. Advokat Jon Østensvig understreker at konklusjonen er trukket under tvil, men at Andersen burde tatt flere forbehold i sine uttalelser i avisa.

Ifølge KS Advokatene bør kontrollutvalget også vurdere om mandatet til KPMG skal revideres. Nestleder Ingebjørg Haug sier til Tønsbergs Blad at det spørsmålet blir vurdert når utvalget trer sammen onsdag.

K-Sekretariatet

K-Sekretariatet

Oppsummering

- Ytringsfrihet innenfor rammen av ufravikelige lovgivning (taushetsplikt)
- Ytringsfriheten kan medføre at kontrollutvalgsmedlem kan inhabilisere seg selv
- *Kontroll og tilsynsarbeidet stiller grunnleggende krav til objektivitet, ryddighet og avklarte roller.*
- Kontrollutvalget bør ikke være et organ som utfordrer grensen for habilitet
- Tvilen bør medføre at man viker sete

Kilder for mer kunnskap

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/komm/veiledere/habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf

Veileder

Habilitet i kommuner og fylkeskommuner

Om inhabilitetsreglene i forvaltningsloven og kommuneloven

K-Sekretariatet

VEILEDER

Ytringsfrihet for kommunalt ansatte

<https://www.nhri.no/2022/ytringsfrihet-for-kommunalt-ansatte/>

K-Sekretariatet

Forum for
kontroll og tilsyn

Eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i selskap

Undersøkelse av perioden 2020-2022

25. oktober 2022

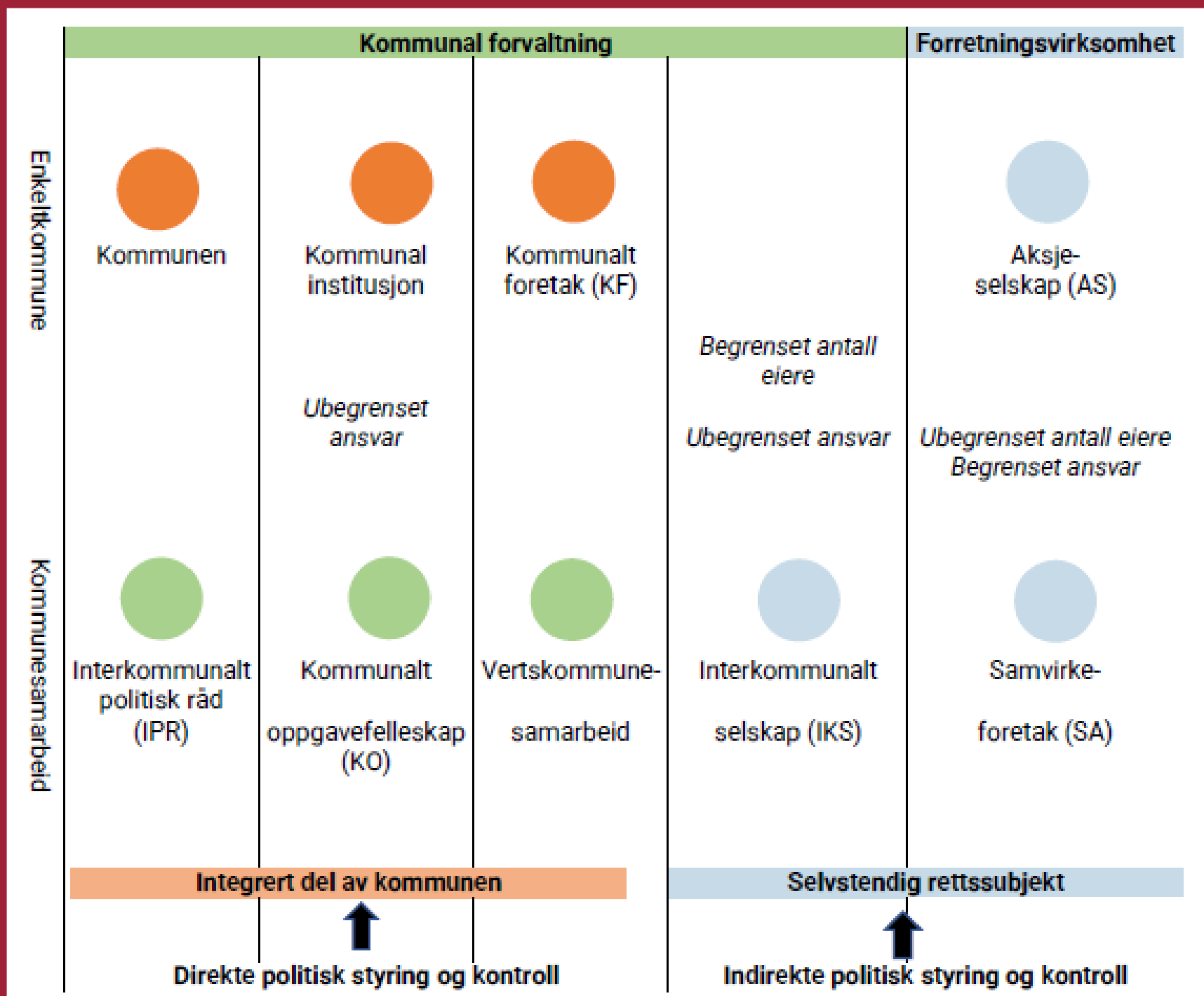
Om undersøkelsen

Tidsrom

- ✓ Denne undersøkelsen omfatter eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjon i selskap for perioden 2020-2022.
- ✓ Undersøkelsen omfatter bestilte og gjennomførte undersøkelser etter ikrafttreddelsen av ny kommunelov høsten 2019 og frem til 1.august 2022. Prosjekter i bestilling eller rapporter ferdigstilt etter 1.august er ikke medregnet. Oppfølging av gjennomførte undersøkelser er ikke omfattet av undersøkelsen.

Omfang

- ✓ Undersøkelsen omfatter eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjon i selskap, som er gjennomført på vegne av kommuner eller fylkeskommuner.
- ✓ Det forutsettes at valg av tema er hentet fra plan for eierskapskontroll i den enkelte kommune eller fra vedtak gjort av det respektive kommunestyre.
- ✓ Undersøkelsen omfatter gjennomførte kontroller med kommunale aksjeselskap (AS), samvirkeforetak (SA), interkommunale selskap (IKS) og vertskommunesamarbeid. Kommunale foretak (KF) er ikke medregnet da de er en del av kommunen og er eid av bare en enkeltkommune.
- ✓ I denne undersøkelsen er det ikke foretatt vurdering av de funn og anbefalinger som kommer frem i den enkelte rapport.

Kontrollformer

- Generell eierskapskontroll
- Eierskapskontroll rettet mot selskap
- Tematisk eierskapskontroll
- Forvaltningsrevisjon i selskap
- Kombinert eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon

Generell eierskapskontroll

- ❑ Generell kontroll med kommunens eierstyring/eierskapsforvaltning
- ❑ En slik undersøkelse vil kunne svare på følgende:
 - Hvilke selskap/samarbeid er kommunen eier/deltaker i?
 - Hvorfor eier/deltar kommunen i selskap/samarbeid?
 - Hvem representerer kommunens eierskap/deltakelse i selskap?
 - Hvordan ivaretas kommunens eierskap/deltakelse?

Funn

	KOMMUNER		FYLKESKOMMUNER	
	Antall rapporter	Antall kommuner	Antall rapporter	Antall fylkeskommuner
Viken	1	1	-	-
Oslo	-	-	-	-
Innlandet	11	11	1	1
Vestfold og Telemark	2	2	1	1
Agder	-	-	-	-
Rogaland	-	-	-	-
Vestland	5	5	-	-
Møre og Romsdal	1	1	-	-
Trøndelag	2	2	-	-
Nordland	-	-	-	-
Troms og Finnmark	-	-	-	-
SUM	22	22	2	2

Eierskapskontroll rettet mot selskap

- ❑ kontrollere etterlevelsen av kommunens eierskapsforvaltning overfor ett eller flere selskap/virksomheter
- ❑ En slik undersøkelse vil kunne svare på følgende:
 - Hvorfor eier/deltar kommunen i selskap/samarbeid?
 - Hvem representerer kommunens eierskap/deltakelse i selskap?
 - Hvordan ivaretas kommunens eierskap/deltakelse?

Funn

	KOMMUNER		FYLKESKOMMUNER	
	Antall rapporter	Antall kommuner	Antall rapporter	Antall fylkeskommuner
Viken	5	5	-	-
Oslo	-	-	3 ¹	1
Innlandet	1	1	-	-
Vestfold og Telemark	2 ²	6	-	-
Agder	3	3	-	-
Rogaland	1	1	-	-
Vestland	2	2	1 ³	1
Møre og Romsdal	-	-	-	-
Trøndelag	7	7	1	1
Nordland	2	2	2 ⁴	1
Troms og Finnmark	3	3	1	1
SUM	26	34	8	5

Tematisk eierskapskontroll

- ❑ Flere selskap blir undersøkt ut i fra ett eller flere tema. Tema kan være hentet fra «KS Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll» eller fra den enkelte kommunes eierskapsstrategi. Tema kan for eksempel være: styrevalgprosesser, ivaretagelse av etikk og samfunnsansvar etikk og antikorrupsjon, samfunnssikkerhet og beredskap.
- ❑ En slik undersøkelse vil kunne svare på følgende:
 - Hvordan ivaretas tema/strategi/anbefaling gjennom eierskapet/deltakelsen?

Funn

	KOMMUNER		FYLKESKOMMUNER	
	Antall rapporter	Antall kommuner	Antall rapporter	Antall fylkeskommuner
Viken	5 ⁵	12	-	
Oslo	-	-	2	1
Innlandet	-	-	-	
Vestfold og Telemark	-	-	-	
Agder	-	-	-	
Rogaland	-	-	-	
Vestland	-	-	-	
Møre og Romsdal	-	-	-	
Trøndelag	-	-	-	
Nordland	-	-	-	
Troms og Finnmark	-	-	-	
SUM	5	12	2	1

Forvaltningsrevisjon i selskap

- ❑ gjennomføre systematiske vurderinger av blant annet økonomi, produktivitet, regeletterlevelse og måloppnåelse i selskap som er egne rettssubjekt, eller virksomheter som er organisert som interkommunalt samarbeid.
- ❑ Forvaltningsrevisjon i selskap forutsetter at selskapet/samarbeidet er heleid av en eller flere kommuner eller fylkeskommuner.

Funn

	KOMMUNER		FYLKESKOMMNER	
	Antall rapporter	Antall kommuner	Antall rapporter	Antall fylkeskommuner
Viken	1	1	-	-
Oslo	-	-	-	-
Innlandet	2 ⁶	4	-	-
Vestfold og Telemark	1 ⁷	1	-	-
Agder	-	-	-	-
Rogaland	-	-	-	-
Vestland	3 ⁸	14	-	-
Møre og Romsdal	1 ⁹	1	-	-
Trøndelag	3 ¹⁰	5	1 ¹¹	1
Nordland	1	1	-	-
Troms og Finnmark	-	-	-	-
SUM	12	27	1	1

Kombinert eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

- ❑ kontrollere både etterlevelse av kommunens eierstyring samt kontrollere selskapets virksomhet ut ifra spesifikke kontrollkriterier.
- ❑ Denne kombinasjonen av kontrollformer passer best på selskap/virksomheter som er heleid av en eller flere kommuner eller fylkeskommuner.

Funn

	KOMMUNER		FYLKESKOMMUNER	
	Antall rapporter	Antall kommuner	Antall rapporter	Antall fylkeskommuner
Viken	1	1	-	-
Oslo	-	-	-	-
Innlandet	8 ¹²	14	-	-
Vestfold og Telemark	1 ¹³		-	
Agder	1	1	-	-
Rogaland	-	-	1 ¹⁴	2
Vestland	3	3	-	-
Møre og Romsdal	-	-	-	-
Trøndelag	9 ¹⁵	9	-	-
Nordland	5 ¹⁶	12	-	-
Troms og Finnmark	-	-	1	1
SUM	29	41	2	4

Oppsummering

Kommuner

- ✓ De færreste kommuner har så langt i valgperioden gjennomført eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjon i selskap.
- ✓ Av de kommuner som har utført undersøkelser, så er det gjerne gjennomført som kombinert eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i ett aksjeselskap (AS) eller interkommunalt selskap (IKS). Dernest som eierskapskontroll rettet mot ett eller flere aksjeselskap (AS) eller interkommunale selskap (IKS).
- ✓ Tematisk eierskapskontroll med aksjeselskap (AS) eller interkommunale selskap (IKS) er sjeldent brukt i kommunene.

Oppsummering (forts.)

Fylkeskommuner

- ✓ De fleste fylkeskommunene har så langt i valgperioden gjennomført eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjon i aksjeselskap (AS) eller interkommunale selskap (IKS).
- ✓ Av de fylkeskommunene som har utført undersøkelser, så er det gjerne gjennomført som eierskapskontroll rettet mot ett eller flere aksjeselskap (AS). Dernest som kombinert eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i aksjeselskap (AS).
- ✓ Tematisk eierskapskontroll med aksjeselskap (AS) eller interkommunale selskap (IKS) er lite brukt i fylkeskommunene.

Avsluttende kommentar

- Det har medført utfordringer knyttet til tidsbruk for å innhente opplysninger om gjennomførte eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjon i selskap.
- Disse to nevnte undersøkelsesmetoder ser ikke ut til å ha samme status som ordinære forvaltningsrevisjoner med den kommunale forvaltning.
- De er av den grunn gjerne ikke nødvendigvis innmeldt i forvaltningsrevisjonsregisteret eller publisert på nettsidene til de interkommunale revisjonsselskapene. I noen grad er disse rapportene publisert som egne rapporter på sekretariatets nettsider.

**Takk for
oppmerksomheten**